

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент
(назва магістерської програми)

на тему: **«Система управління фінансовою надійністю страхової компанії»**
(назва теми)

Виконавець:

студент ЦЗВФН

Єрмакова Тетяна Миколаївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Баранова Вікторія Глібівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Фінансова надійність - одна з найважливіших характеристик фінансового стану будь-якого підприємства. Вона впливає на фінансові відносини з іншими суб'єктами господарювання і відіграє важливу роль в життєдіяльності страхової компанії. Тому пріоритетним напрямом для страхових компаній стає управління фінансовою надійністю страховика. Від якості управління нею керівництвом страховика й залежатиме, наскільки добре почуватиметься організація на страховому ринку в тих чи інших умовах. Правильна оцінка та управління фінансовою стійкістю дасть змогу найбільш ефективно здійснювати управління їхніми ресурсами та забезпечить виконання зобов'язань перед клієнтами в повному обсязі та ще й що дуже важливо, отримувати прибуток від своєї діяльності. Таким чином, важливим моментом для досягнення високого рівня фінансової стійкості в майбутньому є визначення сьогодні комплексної методики оцінки фінансової надійності страховика.

Мета дослідження є на основі аналізу та узагальнення існуючих розробок теоретичного та практичного спрямування визначити основні проблеми фінансової надійності страховика та на цій основі запропонувати практичні рекомендації, які визначають найбільш ефективну систему управління фінансовою надійністю страхової компанії.

Завдання дослідження:

- визначити економічну сутність дефініції фінансової надійності страхової компанії;
- охарактеризувати систему управління фінансовою надійністю страхової компанії;
- дослідити методи оцінювання фінансової надійності страховика;
- оцінити сучасний стан страхового ринку України;
- виокремити основні показники для визначення фінансової надійності страхової компанії АТ «СГ ТАС»;
- з'ясувати чинники, які впливають на фінансову надійність страховика;
- проаналізувати світовий досвід управління фінансовою надійністю та страховика;
- запропонувати напрямки розвитку системи управління фінансовою надійністю страхової компанії АТ «СГ ТАС»;
- дати рекомендації щодо прогнозування фінансової надійності страхової компанії.

Об'єкт дослідження є система управління фінансовою надійністю страхової компанії.

Предмет дослідження є теоретичні і методичні положення щодо функціонування системи управління фінансовою надійністю страхової компанії.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи становить основні положення теорії фінансів, страхування, загальнотеоретичні та спеціальні методи. Зокрема, системний метод, який забезпечив дослідження фінансових відносин страхових компаній в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. В процесі дослідження використовувались прийоми аналізу і синтезу, а саме: групування, типізація, порівняння, економіко-математичне моделювання та графічне представлення результатів дослідження.

Інформаційна база дослідження стали нормативно-законодавчі акти України та ЄС, дані статистичної звітності Державного комітету статистики України, дані Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг, наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали АТ «СГ ТАС».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (37 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок. Основний зміст викладено на 78 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 3 рисунки.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези доповідей: «Управління фінансовою надійністю страхової компанії». Тридцять перша Всеукраїнська практично-пізнавальна конференція "Наукова думка сучасності і майбутнього" (25 вересня - 4 жовтня 2019р.).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні засади системи управління страховою компанією»** розглянуто економічну сутність поняття фінансової надійності страхової компанії, визначено об'єкт, суб'єкт, систему управління та методи оцінювання фінансової надійності страховика.

У другому розділі **«Аналіз системи управління фінансовою надійністю страхової компанії»** проаналізовано сучасний страховий ринок України та напрямки його розвитку, виявлено, що зростають як валові, так і чисті страхові премії, в цілому страховий ринок активно розвивається. Виявлено основні показники для визначення фінансової надійності страхової компанії АТ «СГ ТАС» та чинники, які впливають на фінансову надійність страховика. В процесі аналізу зробили висновок про задовільний стан компанії на страховому ринку України. Хоч і існують деякі труднощі в компанії, зокрема низький рівень прибутку, але в цілому економічна ситуація досить стабільна.

У третьому розділі **«Напрями удосконалення системи управління фінансовою надійністю страхової компанії»** запропоновано напрямки розвитку системи управління фінансовою надійністю АТ «СГ ТАС» та дані рекомендації щодо прогнозування фінансової надійності страховиків.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Фінансова надійність страхової компанії – це економічна категорія, що характеризує такий стан фінансових ресурсів (як власних так і залучених), їх розподілу і використання, за якого страхова компанія залишається платоспроможною і здатною своєчасно й у повному обсязі виконати взяті на себе фінансові зобов'язання в умовах негативного впливу як внутрішніх так і зовнішніх чинників відносно всіх суб'єктів ринку. Зокрема фінансова надійність страхової компанії – це комплекс дій, спрямованих на постійну підтримку балансу між витратами та зобов'язаннями страховика й фінансовими ресурсами, необхідними для їх покриття або виконання, в результаті чого досягається ефективний розвиток страхової компанії.

2. Охарактеризували систему управління фінансовою надійністю страховика, яка включає в себе об'єкти, суб'єкти, систему забезпечення, фінансові інструменти і важелі, які на неї впливають. В системі управління фінансовою надійністю страховика виділили фінансовий аналіз, фінансовий контроль та фінансове планування. Визначили сутність системи управління фінансовою надійністю страховика як сукупність взаємоузгоджених фінансових методів, форм, інструментів та важелів впливу щодо акумулювання, розподілу та використання фінансових ресурсів відповідно до вимог чинного законодавства з метою проведення ефективної страхової діяльності та управління ризиками, що прийняті на страхування.

3. Дослідивши методи її оцінювання дійшли до висновку, що існує система оціночних показників фінансової надійності страхової організації та окремі методики їх розрахунку. В роботі було описано такі методи як: тести раннього попередження, які надають можливість оцінити фінансовий стан страховика та його фінансову надійність; процедура рейтингування, що дозволяє своєчасно виявити фінансові ризики та ознаки можливої неспроможності страхової організації і вжити заходів по її запобіганню; та система аналізу рентабельності (збитковості) страхової діяльності, яка здійснюється на основі розрахунку системи показників ефективності страхової діяльності за даними фінансової звітності страхової компанії.

4. В роботі дослідили страховий ринок України і прийшли до висновку, що в цілому він динамічно розвивається, існує тенденція до зростання обсягу страхових послуг, удосконалюється законодавство та зростає довіра до страхових компаній з боку споживачів страхових послуг. Про розширення страхового бізнесу говорить збільшення страхових премій та кількості укладених договорів страхування.

5. В ході проведеного дослідження виокремили та проаналізували основні показники фінансової діяльності страхової компанії АТ «СГ ТАС» за даними фінансової та бухгалтерської звітності. В процесі аналізу зробили

висновок про задовільний стан компанії на страховому ринку України. Хоч і існують деякі труднощі в компанії, зокрема низький рівень прибутку, але в цілому економічна ситуація досить стабільна.

6. Дослідивши фінансову надійність страховика дійшли до висновку, що вона знаходиться під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів. Особливу увагу керівництво компанії має приділити управлінню внутрішніми факторами, адже змоги здійснювати вплив на зовнішні фактори керівництво страхової компанії, як правило не має. Чим більше факторів страховик врахує в процесі своєї діяльності, тим вищий рівень фінансової надійності можливо буде досягти. Серед основних факторів забезпечення фінансової надійності страховика було виділено : достатню величину власного капіталу, оптимальну тарифну політику, збалансованість страхового портфеля, наявність безпечної та дієвої програми перестраховування, достатній розмір страхових резервів для здійснення майбутніх виплат, оптимальну програму розміщення страхових резервів та високий рівень платоспроможності страхової компанії.

7. Проаналізувавши світовий досвід управління фінансовою надійністю страховика прийшли до висновку, що український страховий ринок і страхові компанії в цілому мають спиратися на зарубіжний досвід ведення страхового бізнесу та активніше впроваджувати в свою діяльність ефективну систему аналізу основних показників своєї діяльності для забезпечення високого рівня платоспроможності та ліквідності, а також фінансової надійності загалом. Зокрема було виявлено, що впровадження методики Solvency II має безліч переваг і в перспективі може значно підвищити надійність страхових компаній України.

8. В результаті дослідження було запропоновано такі напрями розвитку системи управління фінансовою надійністю страхової компанії як: впровадження ефективної системи оцінки фінансових ризиків та вчасне та ефективне реагування на негативну динаміку в процесі економічної діяльності, активне впровадження нових ліквідних страхових продуктів, диверсифікація страхового портфеля та підтримання рівня платоспроможності та ліквідності компанії шляхом збільшення статутного фонду та власного капіталу.

9. В ході дослідження було виявлено, що теоретична база застосування методів прогнозування надійності страховика є досить розвинутою, проте її застосування у практиці страхових компаній незначне. Проте сьогодні неможливо уявити процес управління надійністю страхових компаній без складових процесів планування та прогнозування. Визначено, що головним результатом фінансово-господарської діяльності страховика, що може бути використаним для прийняття стратегічно важливих рішень, є сума фінансового і страхового результатів, де фінансовий результат охоплює інвестиційну діяльність та діяльність із управління активами, так звана матриця фінансової стратегії страхової компанії. Вірно змодельована матриця допоможе отримати та спрогнозувати перспективні напрями

розвитку страхової організації, за допомогою побудови матриці фінансового забезпечення визначається фінансовий потенціал компанії та активність усіх видів її діяльності (страхової, фінансової, інвестиційної). Ця модель виступає як надзвичайно ефективний метод конкурентного аналізу, який здатен вказати на необхідність пошуку додаткових ресурсів фінансового забезпечення та на спроможність компанії до подальшого розширення її ринкової частки.

АНОТАЦІЯ

Єрмакова Тетяна Миколаївна, «Система управління фінансовою надійністю страхової компанії»,

(прізвище та ініціали студента)

(назва кваліфікаційної роботи)

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою

«Фінансовий та страховий менеджмент»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – система управління фінансовою надійністю страхової компанії.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти фінансової надійності страхової компанії та її система управління, методи оцінювання фінансової надійності страховика.

Проаналізовано сучасний стан страхового ринку України та його структура і динаміка. Охарактеризовано основні показники для визначення фінансової надійності страховика на прикладі страхової компанії АТ «СГ ТАС» (приватне) та виявлено чинники, які впливають на фінансову надійність страховика.

Запропоновано шляхи вдосконалення системи управління фінансовою надійністю страхової компанії на основі світового досвіду, зокрема європейського. Надано рекомендації, щодо напрямків розвитку системи управління фінансовою надійністю страхової компанії АТ «СГ ТАС» (приватне).

Ключові слова: страхова компанія, фінансова надійність, страховий ринок, платоспроможність, ліквідність, тести раннього попередження, SOLVENCY II.

ANNOTATION

Yermakova T.M., «System of management of financial reliability of an insurance company»,

(students surname and initials)

(work title)

thesis for Master degree in specialty «072 Finance, Banking and Insurance»

under the program «Financial and Insurance Management »,

Odessa National Economic University

Odessa, 2019

This thesis consists of three chapters. Object of study financial reliability of the insurance company.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of financial reliability of the insurance company and its management system, methods of assessing the financial reliability of the insurer.

The current state of the Ukrainian insurance market and its structure and dynamics are analyzed. The main indicators for determining the financial reliability of the insurer are described by the example of the insurance company SG TAS (private) and the factors that influence the financial reliability of the insurer are identified.

Ways to improve the financial management system of the insurance company based on world experience, in particular the European one, are proposed. Recommendations are given on the directions of development of the financial reliability management system of the insurance company JSC SG TAS (private).

Keywords: insurance company, financial reliability, insurance market, solvency, liquidity, early warning tests, SOLVENCY II.